

Gerbiamieji,

Susirinkome dar kartą išreikšti mūsų pagarbą Lietuvos žydų genocido aukoms.

Dauguma jų sugulė į žemę, kurioje gimė ir augo, kurią mylėjo ir garsino. Dalis jų – 70 000 guli čia, Paneriuose, didžioji dalis atvežta iš likviduoto prieš 67 metus Vilniaus žydų geto.

Iš Vokiečių saugumo policijos ir SD vado Lietuvai Karlo Jaegerio raporto rašyto 1941 m. gruodžio 1 d.: „Šiandieną galiu konstatuoti, kad operatyvinis būrys Nr. 3 pasiekė užsibrėžtą tikslą – išspręsti žydų problemą Lietuvoje. Lietuvoje žydų daugiau nebėra, išskyrus darbai naudojamus žydus bei jų šeimas“

Tačiau nacių tikslas likviduoti visus Lietuvos žydus nebuvo pasiektas, visų išžudyti nepavyko. Nors ir nedidelė žydų dalis, tačiau norinti ir turinti teisę čia gyventi liko. Žydai Lietuvoje susibūrė į bendruomenę, tapusią užuovėja visiems Lietuvoje gyvenantiems žydams. Lietuvos žydų bendruomenė nėra politinė partija ar mokslinio tyrimo institutas, tačiau kai kuriais klausimais mūsų nuomonė yra vieninga ir aiški.

Nužudytųjų ir išsigelbėjusių aukų akivaizdoje mums niekada nebus gėda pasakyti, kad mes:

- Visada dėkosime gelbėtojams ir smerksime mūsų žudikus bei sieksime juos įvardinti viešai. Paminėtina, kad mūsų bendruomenės nario Pinchaso Fridbergo dėka yra įsteigtas ir veikia fondas, kuris finansiškai remia Jad Vashem teisuolius. Šito nedaro nei Lietuvos nei Izraelio valstybės.
- Niekada nevadinsime buvusių geto kalinių - antifašistų banditais ir visada kovosime prieš bandymus nuneigti holokaustą, nesvarbu, ar tai darytų Irano prezidentas, ar vietinis antisemitas. Mes manome, kad vieši pasisakymai, kaip antai „žydai mojuoja holokausto vėzdu“ yra įžeidžiantys ir neleistini.
- Mes niekada nesutiksime su dvigubo genocido teorija ir kovosime prieš prasimanymus, kad žydai nenukentėjo nuo stalinistinio režimo. Genocido sąvoka turi būti aiškinama taip, kaip Ženevos konvencijoje bei Tarptautinio baudžiamojo teismo statuto 6 str. – *planuoti veiksmai, skirti tam tikros tautos arba gyventojų grupės sunaikinimui įgyvendinti*. Manome, kad yra neetiška, neteisėta ir neteisinga lyginti holokaustą ir stalinizmą. Tikimės, kad holokausto tematikai atsiras daugiau vietos Genocido aukų muziejuje.
- Mes ir toliau sieksime, kad įstatymai neskirtų geto kalinių ir tremtinių teisių.
- Mes dėkingi visiems tiems, kurie prisideda prie holokausto švietimo Lietuvoje ir patys aktyviai dalyvausime jame. Čia turiu paminėti JAV ambasados ir Washingtono holokausto muziejaus pastangas. Tačiau noriu papasakoti apie savo patirtį čia, Lietuvoje. Vakar dalyvavau Nemenčinės žydų žudymo metinių paminėjime. Mes tai vadiname „keiveroves“. Nemenčinės seniūnija ir Konstantino Parčevskio gimnazijos mokytojai ir mokiniai jau 20 metų, t.y. po to, kai Lietuvoje buvo atkurta nepriklausomybė, kiekvieną rusėjo 20 d. Nemenčinės žydų sušaudymo dieną- Nemenčinės miške prie paminklo, skirto nužudytiesiems, rengia istorijos pamoką. Ir vakar, vaikai paruošė programėlę, seniūnas mokyklos mokiniams papasakojo apie Nemenčinės žydus, jų žūtį, pasakojo apie kiekvieną namelį, kuriame gyveno išžudyti žmonės, o mokiniai net paminėjo kai kurių nužudytų vaikų pavardes ir vardus. Dar nepratusio koncertuoti mokinio smuikelio griežimas miške, susirinkusių vaikų susikaupimas mane asmeniškai paveikė daugiau negu valstybininkų kalbos ir diskusijos. Nemenčinės bendruomenės vadovai ir mokykla padarė viską, ką galėjo savo žuvusiems tėvynainiams, - jų nepamiršo ir paminėjo jų atminimą. Seniūnas mokė vaikus: „Kur Jūs begyventumėte, kur bebūtumėte, prisiminkite savo miestelio istoriją,

pasakokite visiems apie jame gyvenusius mūsų brolius ir seseris – žydus.“ Tai ir yra holokausto švietimas. Nerekėjo nei policijos, nei apsaugos, žmonės elgėsi natūraliai, prisimindami ir kalbėdami apie įvykusią tragediją. Gal ir daugiau tokių seniūnijų ir mokyklų yra Lietuvoje, tačiau mes ne visada apie tai žinome, nes žiniasklaida tuo nesidomi.

Mes ne tik išreiškiame pagarbą nužudytiesiems, mes turime prieš juos ir save įsipareigojimą, kad šis nusikaltimas niekada daugiau nepasikartotų.